

УДК 37.01:069.01

EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PEDAGOGICAL COLLEGES OF UKRAINE (1990s – BEGINNING OF THE 21ST CENTURY)

ОСВІТНЬО-ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ УКРАЇНИ (90-ТІ РОКИ XX – ПОЧАТОК XXI СТ.)

Korol S. P. / Король С. П.

PhD student / аспірант

ORCID: 0009-0002-9475-9431

Rivne State University of Humanities, Rivne, Stepan Bandera Street, 12, 33028

Рівненський державний гуманітарний університет,

м. Рівне, вул. Степана Бандери, 12, 33028

Анотація. У статті розкриваються зміст, сутність, напрями культурно-освітньої діяльності музеїв педагогічних коледжів України в 90-х рр. XX – на початку XXI ст. Схарактеризовано виховний потенціал експозицій музеїв з позицій їх поділу на п'ять груп: 1) меморіальні, присвячені життєдіяльності патронів закладів освіти; 2) історичні та історико-краєзнавчі; 3) етнографічні та мистецькі, які репрезентують культуру і побуту регіонів; 4) освітні; 5) багатoproфільні.

Ключові слова: педагогічний коледж, музей, національно-патріотичне виховання, культурно-освітня діяльність, музейна педагогіка.

Вступ.

Глобалізація та інтернаціоналізація як провідні тренди розвитку сучасної освіти, з одного боку, орієнтують на формування особистості з гуманістичним світоглядом, здатністю до міжкультурного діалогу та адаптації до соціальних і культурних змін. З іншого боку, російсько-українська війна та пов'язані з нею суспільно-політичні виклики і перспективи повоєнної відбудови України, як ніколи раніше, актуалізували проблему національно-патріотичного виховання юної генерації, формування в неї знання і повагу до історії, культури, традицій свого народу, почуття національної ідентичності, гордості та готовності захищати Україну.

Вагомим, але подекуди недооціненим чинником розв'язання означених завдань є експозиції, збірки, колекції музейних установ, зокрема музеїв закладів освіти різних типів і рівнів. Поділяємо і спираємося на погляди науковців (І. Гаврилова, Л. Гайда, В. Камінська, Н. Капустіна, О. Караманов, Ю. Ключко, І. Ласкій, М. Скирда, О. Співак, О. Топилка, І. Удовиченко, Н. Філіпчук та ін.), згідно з якими музеї розглядаються як природний простір проведення змін в

освіті засобами культури. Як співорганізатори закладів освіти щодо організації ефективного освітнього середовища, музеї є потужними чинниками розвитку освітньо-виховної діяльності як цілеспрямованої системної активності, що об'єднує процеси навчання (оволодіння знаннями, уміннями, навичками) та формування особистісних якостей, моральних, духовних і соціальних цінностей здобувачів освіти.

Актуальність і практична значущість порушеної проблеми також зумовлюється зосередженням вітчизняних дослідників на вивченні різнобічної (науково-дослідницької, освітньої, просвітницької, виховної) діяльності університетських музеїв (Л. Казанцева, І. Медведєва, С. Муравська, А. Паска та ін.). Водночас педагогічні училища й технікуми та їхні правонаступники – коледжі – у 90-х рр. ХХ – на початку ХХІ ст. нагромадили цінний досвід розвитку музейної справи, який потребує предметного системного аналізу.

Основний текст.

У діяльності чинних у педагогічних коледжах музеїв переплелися різні аспекти, напрями формування особистості майбутніх фахівців. З таких позицій за характером експозицій їх можна розділити на п'ять дещо умовних груп: 1) меморіальні зазвичай присвячені життєдіяльності патронів закладів освіти; 2) історичні та історико-краєзнавчі, що відображають їхнє становлення та розвиток; 3) етнографічні (народознавчі) і мистецькі, які репрезентують особливості культури і побуту окремих регіонів; 4) освітні й педагогічні; 5) багатопрофільні. В організаційному сенсі такі інституції функціонують як окремі структурні підрозділи означених закладів освіти та/або як самодіяльні педагогічні осередки, зокрема, у вигляді кімнат-музеїв, кабінетів-музеїв, якими опікують викладачі циклових (предметних) комісій, здобувачі освіти певних спеціальностей тощо.

Розкриваємо освітньо-виховну діяльність означених груп музейних установ у проєкції ретроспективи їх організаційного становлення та місця і ролі у формуванні освітньо-виховного середовища педагогічних коледжів.

Чимало таких музейних осередків почали формуватися ще за радянського

періоду. З-поміж них відзначмо музей А. Ю. Кримського Володимирського фахового педагогічного коледжу (ФПК; уживаємо сучасні назви закладів освіти, які багаторазово змінювалися за дослідженого періоду), який носить ім'я цього діяча. Після відкриття першої експозиції 1971 р. вона постійно поповнювалася новими надходженням завдяки копіткій пошуковій праці студентів і викладачів. Відтак у січня 2006 р. урочисто представили оновлену музейну колекцію, що є чи не найбільшою в Україні збіркою матеріалів про життя і творчість визначного вченого [1, с. 279].

Серед таких меморіальних установ особливий інтерес становить музей В. О. Сухомлинського Олександрійського педагогічного фахового коледжу (ПФК), що також носить ім'я визначного педагога. Він був створений 1970 р., а 1980 р. набув звання «Народний». Музей має близько 260 одиниць зберігання, з-поміж них багато унікальних автентичних експонатів, представлених у 12 розділах, що презентують дитячі та юнацькі роки В. Сухомлинського; його участь у Другій світовій війні; педагогічну працю в Удмуртії; наукову діяльність; захист дисертації; діяльність на посаді директора школи; його педагогічні інновації; громадську діяльність; творчість соратників; актуальність педагогічних ідей; увічнення пам'яті; видання творів В. Сухомлинського [11].

Музей Олександрійського ПФК став важливим науково-методичним осередком популяризації життя і творчості визначного педагога завдяки улаштуванню онлайн-екскурсій «Мистецтво розумового виховання», «Виховання громадянина-патріота», «Гармонія трьох начал» та традиційних педагогічних читань «Серце віддаю дітям», «Павлиська середня школа», «Методика виховання колективу», «Сто порад учителеві» тощо. Студенти-практиканти використовують матеріали експозицій для проведення занять і виховних заходів у базових закладах освіти. На їхній основі здобувачі освіти готують курсові й дипломні роботи, у музеї проводять дослідницько-експериментальну роботу. Окрема музейна експозиція «Використання педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського» постійно поповнюється творчими працями студентів та викладачів коледжу. Підвищенню ефективності такої діяльності сприяє

співпраця з Меморіально-педагогічним музеєм В. О. Сухомлинського в селищі Павлиш [11].

Таке ж загальнонаціональне значення має створений у середині 1980-х рр. музей Лебединського ФПК, де зберігаються чимало унікальних артефактів про життєдіяльність визначного педагога А. Макаренка – патрона цього ФПК [3].

Попри локальну специфіку, освітньо-виховна діяльність меморіальних музеїв педагогічних коледжів має багато спільного. Передусім вона спрямована на використання і популяризацію творчої спадщини знаних педагогів і культурних діячів та тісно зв'язана з навчально-виховним процесом. Меморіальні музеї стають головними осередками або неодмінними компонентами урочистостей з нагоди посвяти першокурсників та інших культурно-освітніх заходів. На їх базі проводяться наукові конференції та методичні об'єднання, наради і семінари викладачів тощо.

Такою багатофункційністю вирізняється діяльність кімнати-музею Маркіяна Шашкевича Бродівського ФПК. Його змістовна колекція стала результатом багатолітньої копінгової пошукової та науково-дослідницької праці студентів і викладачів. На базі музею систематично проводять літературні вечори, мистецькі години, педагогічні читання, музично-літературні меси, присвячені пам'яті визначного українського народознавця і громадського діяча, відбуваються прийом у першокурсники і зустрічі з випускниками, а також виховні години уроки-екскурсії для здобувачів освіти ЗЗСО та ЗВО Львівщини [2, с. 188].

На окреме відзначення також заслуговує відкрита 2009 р. у Коломийському ПФК Світлиця академіка Стельмаховича, що стала осердям зібрання, вивчення і популяризації творчої спадщини знаного українського педагога. 2011 р. на її основі створено Обласний центр української етнопедагогіки. Нагромаджені автентичні матеріали використовуються студентами і викладачами коледжу для підготовки студій з етнопедагогіки й у викладанні навчальних дисциплін. На базі світлиці за участі науковців академічних установ і викладачів університетів проводяться методичні об'єднання викладачів педагогічних дисциплін та

педагогічні читання, вечори спогадів, інші наукові й культурно-освітні заходи з вшанування пам'яті визначного українського педагога [10; 18].

Попри профільну специфіку, більшість досліджуваних музейних установ орієнтовані на презентацію історії та здобутків педагогічних коледжів з-поміж вступників і студентів, їхніх батьків та широкої громадськості. На виконання цієї місії безпосередньо покликані історичні та історико-краєзнавчі музеї, які часто номінуються як «музеї історії коледжу». Прикладами можуть слугувати експозиції Корсунь-Шевченківського [16], Бериславського, Лисичанського коледжів. Спільною рисою їх діяльності є віртуальні експозиції, які відображають розвиток закладів освіти від 50-х рр. ХХ ст. – до сьогодення.

Свої особливості має змістовий формат таких презентацій. Наприклад, 150-річну історію Білгород-Дністровського ПФК представляють три складники його музейної експозиції: становлення, що розпочалося зі створення 1872 р. учительської гімназії в селищі Байрамча; зростання в 40–80-ті рр. ХХ ст.; сьогодення, що відображає основні напрями й здобутки сучасної діяльності. Інформативні матеріали ілюструються унікальними світлинами минулого та яскравими фото й автентичними документами із сучасного життя коледжу [13]. Вони формують у здобувачів освіти інтерес до історії рідного краю, гордість за альма-матер та є потужним засобом профорієнтації й утвердження позитивного його іміджу.

Подібну змістову структуру має музей історії, який відкрили 2007 р. на честь 40-річчя Богуславського гуманітарного фахового коледжу. Перша експозиція «Витоки нашої історії» розкриває його історичні витoki, що виводяться зі створеного 1818 р. духовного училища, зі стін якого вийшли письменники І. Нечуй-Левицький (чис ім'я носить коледж) і О. Кротеви́ч, композитор О. Кошиць та ін. З училищем підтримували зв'язки Т. Шевченко, Марко Вовчок, М. Гоголь, інші знані діячі. Три наступні експозиції представляють радянську сторінку історії коледжу та його сучасні здобутки й успіхи. Зібрані матеріали та оформлені експозиції стали результатом багаторічної копiткої праці викладачiв i студентiв, а згодом їх почали

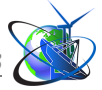
використовували як джерела для написання курсових і дипломних робіт, підготовки студій з історії розвитку освіти [7; 14].

Виразну пошуково-краєзнавчу та національно-патріотичну спрямованість має створений 1993 р. музей історії Кременчуцького ПФК. Відкладені в його сховищах автентичні листи, світлини та спогади колишніх студентів, інші матеріали відображають півстолітню хроніку історичного поступу. З 2014 р. його студенти-співробітники зосередилися на пошуку та вшанування пам'яті випускників – учасників Майдану, АТО та російсько-української війни. Експозиції музею приваблюють молодь і громадськість України та іноземних відвідувачів, на його базі проводяться зустрічі з учасниками бойових дій, заходи з ушанування загиблих у боротьбі за незалежність нашої держави [15].

Зі свого боку укладачі експозиції музею Корсунь-Шевченківського ПФК презентують генезу закладу освіти в тісному зв'язку із життям і діяльністю його патрона Т. Шевченка. Музей став вагомими осередком навчально-просвітницької та науково-пошукової діяльності і завдяки новоутвореній експозиції, присвяченій педагогові-новатору О. Захаренку. Музейними працівниками є студенти вони проводять екскурсії для здобувачів освіти Одещини та популяризують історію й освітню діяльність коледжу на шпальтах «Студентського вісника», на місцевому радіо «На хвилі Корсуня» [16].

Приклад заповнення такої характерної для музейних установ коледжів прогалини, як систематизація та популяризація можливостей їх використання для особистісного і професійного розвитку здобувачів освіти, дає посібник Т. Зубаревої «Музей історії Комунального закладу «Балтський педагогічний фаховий коледж» (2021). Авторка представила його як осередок освіти і виховання, який сприяє розвитку в студентської молоді національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, забезпечення духовної єдності поколінь. Як «візитівка, трибуна і реклама» коледжу музей є важливим складником його інфраструктури та наочно демонструє традиції, здобутки і перспективи підготовки кваліфікованих фахівців [6].

Історична панорама поступу та трагічне сьогодення Первомайського

індустріально-педагогічного фахового коледжу (І-ПФК) розкриваються у форматі віртуального музею. Його високоемоційну експозицію укладачі побудували на протиставленні десятиріч творчої напруженої праці кількох генерацій викладачів і студентів щодо його розбудови закладу як потужного освітнього осередку Південного регіону України та руйнівної сили в особі РФ, яка влітку 2014 р. перервала мирний поступ, змусивши переміститися коледж у більш безпечні регіони [4].

Попри спільні риси, кожна експозиція має свою родзинку і виражену тематичну спрямованість. У такому вимірі музей історії Львівського ПФК орієнтований на презентацію досягнень і кар'єрного зростання своїх випускників. Склалася традиція, згідно з якою в ньому проводяться перші заняття першокурсників, які знайомляться з традиціями закладу та, наслідуючи досвід попередників, налаштовуються на сумлінну навчальну працю [2, с. 227]. Позитивної оцінки заслуговує досвід співпраці коледжу з Державним меморіальним музеєм М. Грушевського, Львівським історичним музеєм та Національним музеєм-меморіалом жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», що був створений як символ незламності визвольної боротьби українців. Їхні експозиції використовуються для проведення навчальних занять, екскурсій, інших освітньо-виховних заходів, а також підготовки наукових і творчих проєктів.

Заслуговує на наслідування і запровадження на спеціальності «Дошкільна освіта» Львівського ПФК вибіркової дисципліни «Музейна педагогіка». Як впливає з матеріалів навчально-методичного забезпечення, вона має значний потенціал для формування національно-свідомої світоглядної позиції студентів, розвитку їх культурологічних і мистецтвознавчих компетенцій і мистецьких смаків, ціннісних орієнтирів [17].

Нагромаджено цікавий досвід освітньо-виховної діяльності народознавчих (етнографічних) музеїв педагогічних коледжів. Збираючи, зберігаючи та популяризуючи різні види старожитностей, їхні організатори розширюють знання про культуру і побут рідного краю, формують розуміння природного

зв'язку з народними традиціями, урізноманітнюють форми і засоби організації освітнього процесу через улаштування різноманітних навчальних і виховних заходів – майстер-класів, конкурсів тощо. Таким чином музейна педагогіка як інноваційна технологія виховання створює умови занурення здобувачів освіти в спеціально організоване розвивальне предметно-просторове середовище. Поряд з означеними музеями, на нашу думку, народознавчі експозиції мають чи не найбільший виховний потенціал, що формує особистісно-емоційне ставлення до історико-культурної спадщини та духовних ідеалів українського народу.

Яскравим прикладом його реалізації є музей народознавства Лебединського ПФК, що посідає своє окреме місце серед таких закладів України. Зібрані студентами і викладачами кілька сотень експонатів розміщені в семи розділах: духовний світ людини; сільське господарство і промисли; одяг і рушники; світлиця; святий кут; побут; керамічні вироби. Відтворенню неповторної атмосфери духовної і матеріальної спадщини українського народу сприяють рідкісні експонати: музичні інструменти (кобзи, бандури, трембіти тощо); старовинні дитячі іграшки, що дають уявлення про духовний світ дитини; знаряддя праці (ціп, прядка, серп, рубель, рогачі, гребінь, днище тощо) і предмети внутрішнього інтер'єру (піч, ікони, меблі та ін.). Традиції сімейного та трудового виховання з позицій народної педагогіки також відображають макет української світлиці, тексти колискових, гаївок, інших обрядових пісень, що увінчували традиційний календар українського народу [3].

Такі виховні завдання і функції виконує і музей української вишивки Західноукраїнського коледжу «Полісся», де поряд з єдиною на Рівненщині студентською художньої галереєю свої вироби виставляють знані майстрині краю [5].

Як унікальну можливість особисто долучитися до реконструкції й безпосереднього пізнання витоків української культури і духовності відзначмо участь студентів Ржищівського І-ПФК в організованих неподалік закладу археологічних розкопок поселення Трипільської культури, що налічує понад 6 тис. років. Організаційним осередком такої діяльності є історико-краєзнавчий

музей коледжу, який спільно з Товариством «Коло-Ра» долучався до влаштування академічними установами України польових експедицій [19].

Як унікальний приклад четвертої групи досліджуваних установ відзначмо чинний у 2013 – 2014 рр. кабінет-музей Історії освіти і педагогіки Лисичанського ПФК. Його призначення організатори вбачали у створенні інформаційно-освітнього середовища, що є джерелом знань про історію розвитку національної та світової педагогіки, засобом відродження педагогічної спадщини освіти України і Луганського краю, чинником формування національної свідомості та духовної єдності педагогічних поколінь, дає можливість для вивчення, збереження, використання матеріальної і духовної культури у формуванні особистості студента. Розв’язанню цих завдань слугували експозиції трьох залів, що репрезентували історію розвитку технічних засобів навчання; визначних персоналій світової та вітчизняної педагогіки; розвиток національної освіти в регіоні [9].

Виокремлення в останню групу багатопрофільних музеїв є до певної міри умовним, позаяк більшість з означених закладів поєднують різні типи експозицій – меморіальні, історичні й історико-краєзнавчі, народознавчі, освітньо-педагогічні. Водночас наша класифікація увиразнює тенденцію щодо створення в коледжах різних за профілем музейних установ, якими опікуються різні структурні підрозділи. Під таким кутом розглядаємо музей народознавства ім. І. Филипчика Самбірського ПФК, де експозиції матеріалів про знаного педагога, письменника і громадського діяча органічно поєднуються з колекцією старожитностей, що засвідчує унікальну історію і культуру краю [2, с. 215]. А у Володимирському ФПК 2014 р. викладачі та студенти спеціальності «Образотворче мистецтво» створили музей декоративно-ужиткового мистецтва. Він має два відділи: «Традиції і сучасність», де виставляються роботи студентів, та «Сигма», у якій презентовано колекцію автентичних творів народного мистецтва. Попри різну спрямованість, обидва заклади витворюють єдине освітньо-виховне середовище, яке органічно вписується в загальний освітній простір коледжу [12].

Винятковість такого середовища в Рубіжанському І-ПФК засвідчує меморіальний комплекс, що складається з музею історії коледжу, музею української культури і побуту та кабінету патріотичного виховання, у якому розміщено музей історії АТО – ООС. Завдяки такому цілісному органічному поєднанню до початку російсько-української війни він виконував роль важливого осередку національно-патріотичного виховання української молоді Луганщини [8].

Висновки.

Представлений досвід функціонування різнопрофільних музеїв педагогічних коледжів органічно відображає їх освітній і виховний потенціал. Він у цілісному вигляді синтезує формування емоційно-ціннісного ставлення до історичної минувшини й культурних надбань українського народу; кристалізує історичну свідомість та етнокультурну ідентичність через прилучення здобувачів освіти до надбань національної історико-культурної та освітньо-педагогічної спадщини; стимулює їх пошукову активність, творче мислення і креативність. Своєрідне музейно-інформативне середовище стає важливим складником освітнього простору педагогічного коледжу, сприяючи розвитку інноваційних методів, технологій, форм навчання, що створює необмежені можливості для реалізації потенціалу музеїв в особистісному формуванні майбутніх фахівців.

Література:

1. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область / ред. рада вид. В. Г. Кремень та ін. Київ: Знання України, 2009. 415 с.
2. Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспективи розвитку. Львівська область / ред. рада вид.: В. Г. Кремень та ін. та ін. Київ: Знання України, 2012. 267 с.
3. Вищий комунальний навчальний заклад Сумської обласної ради «Лебединське педагогічне училище імені А. С. Макаренка». *Енциклопедія*

педагогічної освіти України. Київ: Ін-т Біографічних досліджень, 2010. С. 180-181.

4. Віртуальний Музей. Первомайського індустріально-педагогічного фахового коледжу <https://museum.ipcrp.in.ua/>

5. Західноукраїнський коледж «Полісся». URL: <https://polissiacollege.edu.ua/about-college/college-history>.

6. Зубарева Т. О. Музей історії Комунального закладу «Балтський педагогічний фаховий коледж»: *посібник*. «Балтський педагогічний фаховий коледж», 2021 р. 57 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1BLKpm6rO8R_r0VH-YhxHRYNdLr1LfcKN/view.

7. Історія. Богуславський гуманітарний коледж ім. І. С. Нечуя-Левицького. URL: <https://bgc.edu.ua/index.php/koledzh/istorychna-dovidka/istoriia-koledzhu>

8. Історія. Рубіжанський індустріально-педагогічний фаховий коледж. URL: <http://www.ripfk.in.ua/istoriya>

9. Кабінет-музей «Історії освіти і педагогіки». URL: https://info.lisichansk.luguniv.edu.ua/06-museum/04_muzeum_pedagogika/index.htm.

10. Коломийський педагогічний коледж Івано-Франківської обласної ради у 2020 році відзначає своє 80-річчя свого заснування. URL: <https://www.facebook.com/pedcollege.kolomyia/posts/1024576077938208>.

11. Кучеренко Н. В. , Гайда Л. А. Музей В. О. Сухомлинського при комунальному вищому навчальному закладі «Олександрійський педагогічний коледж імені В. О. Сухомлинського». URL: https://pmu.in.ua/pedago_memor_mus_ukraini/musei_syhomlinskogo_pri_oleksandriiskomy_koledgi.

12. Мартинюк Л. Відродження музею. Володимирський педагогічний фаховий коледж Волинської обласної ради. URL: <https://vvpc.com.ua/node/481>

13. Музей Білгород-Дністровського ПФК. URL: <https://bdpu.od.ua/muzej-koledzhu/>

14. Музей історії коледжу КЗ КОР «Богуславський гуманітарний фаховий

коледж імені І. С. Нечуя-Левицького». URL: <https://bgc.edu.ua/index.php/koledzh/zahalna-informatsiia>

15. Музей історії Кременчуцького педагогічного коледжу імені А.С.Макаренка. URL: <https://kpk-museum.at.ua/>

16. Музей Корсунь-Шевченківський педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради. URL: <http://kshpk.org.ua/category/museum/>

17. Музейна педагогіка (Дошкільна освіта) ВСП «Педагогічний фаховий коледж ЛНУ імені Івана Франка». URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/muzeyna-pedah>.

18. Педагогічні читання до 90-річчя академіка Мирослава Стельмаховича. URL: <https://www.facebook.com/ifnan.gov.ua/posts/BA/906053578198969/>

19. Ржищівський індустріально-педагогічний фаховий коледж. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

References:

1. Higher pedagogical education and science of Ukraine: history, present and development prospects. Volyn region / editorial board ed. V. G. Kremen et al. Kyiv: Knowledge of Ukraine, 2009. 415 p.

2. Higher pedagogical education and science of Ukraine: history, present and development prospects. Lviv region / editorial board ed.: V. G. Kremen et al. Kyiv: Knowledge of Ukraine, 2012. 267 p.

3. Higher municipal educational institution of the Sumy regional council "Lebedyn Pedagogical School named after A. S. Makarenko". Encyclopedia of pedagogical education of Ukraine. Kyiv: Institute of Biographical Studies, 2010. pp. 180-181.

4. Virtual Museum. Pervomaysky Industrial and Pedagogical Vocational College <https://museum.ipcpm.in.ua/>

5. Western Ukrainian College "Polissya". URL: <https://polissiacollege.edu.ua/about-college/college-history>.

6. Zubareva T. O. Museum of History of the Municipal Institution "Baltic Pedagogical Vocational College": a manual. "Baltic Pedagogical Vocational College", 2021. 57 p. URL: https://drive.google.com/file/d/1BLKpm6rO8R_r0VH-YhxHRYHdLr1LfKN/view.

7. History. Boguslav Humanitarian College named after I. S. Nechuy-Levytsky. URL: <https://bgc.edu.ua/index.php/koledzh/istorychna-dovidka/istoriia-koledzhu>

8. History. Rubizhansky Industrial and Pedagogical Vocational College. URL: <http://www.ripfk.in.ua/istoriya>

9. Cabinet-museum "History of Education and Pedagogy". URL: https://info.lisichansk.luguniv.edu.ua/06-museum/04_muzeum_pedagogika/index.htm.

10. Kolomyia Pedagogical College of the Ivano-Frankivsk Regional Council celebrates its 80th anniversary of its foundation in 2020. URL: <https://www.facebook.com/pedcollege.kolomyia/posts/1024576077938208>.

11. Kucherenko N. V., Hayda L. A. Museum of V. O. Sukhomlynsky at the municipal higher educational institution "Olexandria Pedagogical College named after V. O. Sukhomlynsky". URL: https://pmu.in.ua/pedago_memor_mus_ukraini/musei_syhomlinskogo_pri_oleksandriskomy_koled

gi.

12. Martyniuk L. Revival of the museum. Volodymyr Pedagogical Vocational College of the Volyn Regional Council. URL: <https://vvpc.com.ua/node/481>

13. Museum of the Bilhorod-Dnistrovsky PFC. URL: <https://bdpu.od.ua/muzej-koledzhu/>

14. Museum of the history of the college of the KZ KOR "Bohuslav Humanitarian Vocational College named after I. S. Nechuy-Levytsky". URL: <https://bgc.edu.ua/index.php/koledzh/zahalna-informatsiia>

15. Museum of the history of the Kremenchuk Pedagogical College named after A. S. Makarenko. URL: <https://kpk-museum.at.ua/>

16. Museum of the Korsun-Shevchenkivskyi Pedagogical Vocational College named after T. G. Shevchenko of the Cherkasy Regional Council. URL: <http://kshpk.org.ua/category/museum/>

17. Museum Pedagogy (Preschool Education) VSP "Pedagogical Professional College of Ivan Franko Lviv National University". URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/muzeyna-pedah>

18. Pedagogical Readings for the 90th Anniversary of Academician Myroslav Stelmakhovich. URL: <https://www.facebook.com/ifnan.gov.ua/posts/BA/906053578198969/>

19. Rzhyschiv Industrial and Pedagogical Professional College. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Abstract. The article reveals the content, essence, and directions of cultural and educational activities of museums of pedagogical colleges of Ukraine in the 90s of the 20th - early 21st centuries. The educational potential of museum expositions is characterized from the standpoint of their division into five groups: 1) memorial, dedicated to the life of patrons of educational institutions; 2) historical and historical and local history; 3) ethnographic and artistic, representing the culture and life of regions; 4) educational; 5) multidisciplinary.

Keywords: pedagogical college, museum, national-patriotic education, cultural and educational activities, museum pedagogy